

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
201003185-/MER

Vår ref
201004512-/BAK

Dato
03.12.2010

Hørings svar til forslag om ny vaktvirksomhetsforskrift

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev av 10. september, om forslag til ny forskrift om vaktvirksomhet. Vi takker for at vi har fått utsatt høringsfrist til 4. desember. Kunnskapsdepartementet har merknader som gjelder vaktvirksomhetsforskriftens krav til utdanning for vektere (punkt 1) og forholdet til yrkeskvalifikasjonsdirektivet (punkt 2).

1. Utdanning

I den foreslåtte forskriftens kapittel 3 settes krav til utdanning for den som skal utføre vakttjeneste, samt gis bestemmelser om innholdet i utdanningen. I læreplanverket for Kunnskapsløftet er sikkerhetsfaget et programområde under utdanningsprogram for service og samferdsel. Sikkerhetsfaget fører fram til fagbrev som gir yrkesbetegnelsen *veker*. Utdanningsmyndighetene (Kunnskapsdepartementet / Utdanningsdirektoratet) fastsetter innholdet i sikkerhetsfaget gjennom Kunnskapsløftets læreplanverk.

Det må forutsettes at *fagbrev som vekter* vil være tilstrekkelig for å oppfylle kravene til utdanning i vaktvirksomhetsloven. Vi mener at dette ikke går klart fram av lov eller forskrift, og foreslår at det presiseres i forskriften § 3-1 at fagbrev som vekter fra videregående opplæring, oppfyller utdanningskravene i vaktvirksomhetsloven § 9 (etter lovendringen).

Forskriften skal regulere innholdet i den utdanningen som kan tilbys som alternativ til vekterutdanningen i tilbudsstrukturen for videregående opplæring i Kunnskapsløftet. I forskriften § 3-3 første ledd annen setning heter det følgende i forslaget: *"Eleven skal etter den praksisperiode som følger av utdanningsetatens krav gis mulighet til å ta fagbrev som*

vekker.” Vi vil understreke at det bare er læreplanverket for Kunnskapsløftet som regulerer den offentlige godkjente opplæringen som fører til fagbrev som vekter, og at vaktvirksomhetsforskriften ikke kan gripe inn i betingelsene i læreplanverket. Vi mener derfor at begrepet fagbrev må ut av forskriftsbestemmelsen. Vi er dessuten i tvil om hva ”utdanningsetatens krav” viser til.

Kunnskapsdepartementet stiller også spørsmål om hvilken dokumentasjon vekterutdanning i henhold til forskriften skal føre til, og hvorvidt det bør tydeliggjøres i forskriften at denne dokumentasjonen vil være noe annet enn dokumentasjon fra videregående opplæring.

Det er viktig at vaktvirksomhetens regulering av utdanning har et avklart forhold til vekterutdanningen i videregående opplæring. Dette gjelder både begrepsbruk i forskriftsbestemmelsene, ansvarsforhold og innhold i opplæringen. Vi ber derfor Justisdepartementet om å kontakte Kunnskapsdepartementet for et samarbeid om slik avklaring før forskriften fastsettes.

2. Yrkeskvalifikasjonsdirektivet

Direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner (yrkeskvalifikasjonsdirektivet) er innlemmet i EØS-avtalen og må gjennomføres i nasjonalt regelverk som regulerer yrkesutøvelse.

I forslaget § 1-5 heter det at loven ikke gjelder for vaktjenester som utøves sporadisk og har lite omfang. I yrkeskvalifikasjonsdirektivet avdeling II, artikkel 5 til 9 er det bestemmelser om midlertidig tjenesteyting. Ifølge direktivet skal landene ikke begrense den frie ytelsen av tjenester i en annen medlemsstat, jf. artikkel 5. Videre skal tjenestens midlertidige og tilfeldige art vurderes fra sak til sak, og særlig med hensyn til varighet, hyppighet, regelmessighet og kontinuitet. Vi kan ikke se at høringsnotatet har vurdert bestemmelsene i direktivet opp mot forslaget § 1-5. Slik det framstår nå, stilles det ikke krav til midlertidig tjenesteyting av vaktjenester. Hvis loven eller forskriften også skal omfatte midlertidig tjenesteyting etter direktivet, bør dette reguleres.

I forslaget § 3-1 er det krav om at den som skal utføre ansvarlig vaktjeneste, må ha gjennomført og bestått godkjent utdanning for vektere. Kravene til utdanning og praksis reguleres i §§ 3-2 til 3-4. Det er også krav om tilleggsopplæring for fire yrkesgrupper: verditransporttjeneste (§3-9), ordensvakt (§ 3-10), ledsagertjeneste (§ 3-11) og sikkerhetskontrollør på flyplass (§ 3-12). Videre er det satt krav om godkjenning for hovedinstruktør og instruktører i foretak som skal drive opplæring i vaktjenester, jf. §§ 3-16 og 3-17. Yrkeskvalifikasjonsdirektivet er foreslått gjennomført i § 3-13. Vi foreslår at bestemmelsen flyttes til slutt i kapittel 3 – dette for å klargjøre at yrkene hovedinstruktører og instruktører også omfattes av direktivet.

Når det gjelder selve gjennomføringen av direktivet, bør § 3-13, første ledd, nr.1 og henvisningen til kvalifikasjonsnivå endres. I bestemmelsen sies det at søker minst må ha et nivå som tilsvarer nivået umiddelbart under det nivået som følger av § 3-1. Det er vanskelig å vite hva som menes med nivåer i forskriften, når dette ikke er definert, herunder hvilket kvalifikasjonsnivå som er kravet i forskriften. Ifølge høringsnotatet er de detaljerte kompetansekravene ikke ferdig utarbeidet, og det holdes fram at det bør nedsettes en arbeidsgruppe som skal se på detaljerte utdanningskrav. I direktivet er det fem kvalifikasjonsnivåer i artikkel 11. Det er vanskelig for Kunnskapsdepartementet å kommentere hvilket kvalifikasjonsnivå kravet i § 3-1 er, i forhold til nivåene i direktivet. Hvilket kvalifikasjonsnivå som legges til grunn, vil få betydning for hvordan direktivets artikkel 11, 13 og 14 bør gjennomføres. Dersom arbeidsgruppen kommer fram til at utdanningskravet vil tilsvare bestått videregående opplæring, vil nivået være bokstav b i artikkel 11.

I forslaget § 3-13 andre ledd heter det at søker må gjennomføre en egnethetsprøve ved vesentlige forskjeller i utdanningen, eller dersom tjenesten som skal utføres ikke tilbys i hjemstaten. I direktivet er utgangspunktet at søker må kunne velge mellom en prøveperiode eller egnethetstest, jf. artikkel 14 nr. 2 første ledd. Det kan gjøres unntak for denne valgmuligheten, jf. artikkel 14 nr. 2 andre ledd og nr. 3. Det er ingen vurdering av dette i høringsnotatet, kun at søker skal gjennomføre en egnethetstest. Unntak etter artikkel 14 nr. 3 vil typisk være yrker hvor det kreves nøyaktige kunnskaper om nasjonal lovgivning og der rådgivning og/eller bistand med hensyn til nasjonal lovgivning utgjør en vesentlig eller fast element i yrkesvirksomheten. Europakommisjonen har uttalt at dette gjelder juridiske yrker og yrker innenfor håndverks-, industri- og handelsvirksomhet som omfattes av vedlegg IV til direktivet. Det skal nevnes at Belgia har meldt privatdetektiv som et yrke hvor søker ikke kan velge mellom en egnethetsprøve eller prøveperiode. Kunnskapsdepartementet gjør oppmerksom på at dersom Justisdepartementet mener det er nødvendig å fravike kravet etter artikkel 14 nr. 2 andre ledd, må dette meldes fra til ESA og de andre EFTA/EØS-landene. Kunnskapsdepartementet kan være behjelpelig med en nærmere vurdering etter artikkel 14.

I opplistningen i forslaget § 3-13 andre ledd er direktivets artikkel 14 nr. 1 bokstav b og c gjengitt. Dersom kravet til opplæring er under ett år, vil det ikke være nødvendig å vise til artikkel 14 nr. 1 bokstav a. I opplistningen vises det til §§ 3-1 til 3-4. Det bør imidlertid også vises til §§ 3-9 til 3-12 og § 3-16 og § 3-17.

I direktivets artikkel 51 er det regler om framgangsmåten ved behandlingen av søknader om godkjenning. Søknadene skal behandles så raskt som mulig og senest innen tre måneder, eventuelt fire måneder for søknader som omfattes av kapittel I og II i avdeling III. Vi anbefaler at artikkel 51 forskriftsfestes, spesielt kravet om at søker kan klage dersom det ikke er fattet et vedtak etter fristen, jf. artikkel 51 nr. 3.

Direktivet har krav til administrativt samarbeid i artikkel 8 og artikkel 56. Kunnskapsdepartementet anbefaler at krav til administrativt samarbeid forskriftsfestes eller på annen måte sikres gjennomført.

I direktivet er det regler om hvilken dokumentasjon godkjenningsmyndigheten kan be om av søker, jf. artikkel 50 nr. 1 og vedlegg VII. Vi anbefaler at dette forskriftsfestes.

Med hilsen

Hege Johansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Bergitte Anita Kjosvatn
førstekonsulent